

Mas Torres de Bages

Sant Joan de Vilatorrada

Ubicació

Comarca: Bages
Lloc/Adreça: Sant Joan de Vilatorrada
Emplaçament Camí de Joncadella a Santpedor, km1,500, trencall a la dreta

Coordenades:

Latitud: 41.7596
Longitud: 1.81635
UTM Est (X): 401604
UTM Nord (Y): 4623762

Classificació

Número de fitxa 08218-30
Àmbit: Patrimoni immoble
Tipologia Conjunt arquitectònic
Estil / època: Medieval Modern Contemporani Popular
Segle XVII-XX
Estat de conservació Bo
Protecció Inexistent
Observacions protecció: Ref. Cadastral: 0012022 00DG02C 0001 IU
Accés Fàcil
Ús actual: Residencial
Titularitat Privada
Titular: Ref. cad.: 012A00023
Fitxes associades:
[Torrent Fondo](#)
Autoria de la fitxa Arqueociència S.C. SL (Raquel Valdenebro)
Data de registre de la fitxa: dt., 06/02/2001 - 01:00

Descripció

Conjunt arquitectònic format pel mas Torres de Bages i algunes construccions adjacents de diverses èpoques. Les edificacions s'aixequen sobre una elevació del terreny i protegides a la seva part més baixa per un mur que tanca la casa pel costat de ponent i finalitza en un gran portal adovellat al cantó nord (aquest, antigament, donava accés a una zona de tines). La casa és la construcció més antiga, és de planta rectangular i coberta a dues aigües amb teula. La façana principal és orientada a migdia i era oberta mitjançant un gran portal adovellat de mig punt que donava accés al recinte. Aquest portal ha estat retocat posteriorment. La casa és formada per planta baixa, pis principal adequat com a vivenda i golfes, i construïda en murs de maçoneria de pedres irregulars unides amb calç. S'obren a la façana principal dos grans balcons i un seguit de finestres. Un d'aquests balcons conserva la llinda original on hi ha la data de 1765. En època posterior va afegir-se un cos quadrat, construït també en diferents fases, com a casa dels masovers, funció que conserva encara avui dia. Es tracta d'una casa adossada a la cantonada N-E del mas, feta en mur de maçoneria a la part baixa, toves al primer pis i totxana a la part superior. Possiblement al segle XIX, es va afegir un altre cos de grans proporcions a la façana principal, la de migdia, en el costat de ponent; és cobert amb teulada a dues aigües, i presenta diverses fases d'ampliacions. Aquest cos trenca totalment la visió íntegra de la primitiva casa. Sembla que la part inferior d'aquest cos devia estendre's més, ja que s'observen restes d'antigues construccions adossades a la paret. Als baixos hi ha un carreu reaprofitat que conserva la data de 1617. Destaca la cantonada S-O de l'edifici, aixecada a mode de torre i que era l'antiga comuna. L'últim afegit d'aquest cos es va fer als anys 30 del segle XX, quan al seu cantó de ponent va aixecar-se un altre pis fet en totxana i que finalitza en un gran balcó cobert. Tanca el conjunt pel seu cantó S-O un gran cobert obert a llevant per una gran arcada i cobert a dues aigües amb una doble imbricació. Entre aquest cobert i el mas hi ha una gran era que antigament era tancada i que conserva l'antic enrajolat. Al voltant de l'era també trobem un cobert antic al cantó S-E i un altre cobert de recent al cantó de llevant. A l'escaire entre la casa principal i la casa dels masovers s'aprecien restes de l'enrajolat de tres grans tines enderrocades en eixamplar el pas cap a la zona nord de la casa. En les últimes modificacions fetes als anys 1970, es va construir un mur que envolta la façana nord creant un pati. Des d'aquest moment l'entrada principal al conjunt es fa a través de la portalada d'aquest mur, i l'entrada principal de la casa és a través d'una gran arcada apuntada a la façana nord, inutilitzant l'antic portal de migdia. Completa el conjunt l'església de Sant Jaume ubicada entre l'antic mur que tanca el mas per ponent i el nord. L'església documentada des del 1635, és un edifici senzill, de planta única rectangular, cobert amb volta de canó a l'interior i a doble vessant a l'exterior. A la façana s'observen restes de l'antiga teulada modificada en un moment posterior, tot aixecant l'alçada general de l'església i construint la teulada nova i l'actual campanar d'espadanya (la part superior del campanar va ser refet a mitjans del segle XX amb totxana). L'església és construïda en mur de maçoneria i té la façana principal orientada a ponent. S'accedeix a l'edifici mitjançant una porta, que a la llinda conserva la inscripció: "Torres de Bages. Iesus. 1635", i a sobre la llinda hi posa: "Sant Jaume Apostol". Completen la façana una fornícula amb la figura de Sant Jaume i un rosetó de petites dimensions. Entre l'església i la façana nord de l'església es trobava l'antiga zona de tines.

Observacions:

El cultiu de la vinya i la producció de vi va ser summament important en l'economia de la casa i mostra d'això és el nombre de tines encara conservades. Segons informació oral dels propietaris - la família Gallifa- la casa constava de dotze grans tines, de les quals es conserven només set. Dins la propietat es conserven encara tres barraques de vinya, una circular i dues quadrades. Tanmateix la finca constava de bastantes més, algunes d'elles enderrocades, i d'altres dins de les antigues propietats ara venudes. És el cas de les quatre barraques de vinya conservades a l'altra banda de carretera del Pla dels Vinyats, abans propietat del mas i ara de la Vidriera del Cardener SA. No hi ha tines exemptes dins dels límits de la casa. La casa no conserva cap fotografia antiga digna d'interès. Encara que durant la guerra civil va ser cremada molta documentació relativa a la casa i a títols de propietat, encara es conserva documentació relativa a contractes de parceria de finals del segle XIX i principis del segle XX. Segons informació oral dels propietaris com a document excepcional es conserven uns capítols

matrimonials del segle XIII. Com a objectes mobles característics a la casa es conserva: 1./ Una premsa de vi. 2./ Una màquina de xafar raïm. 3./ Una màquina de ventar.

Història

Aquest mas és documentat des del 1034 i sembla fer referència a una petita explotació agrícola aixecada aprofitant la protecció que oferirien algunes construccions defensives- alguna torre o guàrdia propera-. Albert Benet al seu estudi sobre el terme de Manresa al segle XI, va localitzar entre el mas Poal i el mas Torres de Bages una torre anomenada Torre Cardener, la proximitat de la qual podria donar nom al mas. Es tractava d'un alou en mans de la família Lluçà vicaris comtals en aquestes terres (COMAS, 1988). El mas va anar canviant de propietaris, però al segle XVI hi trobem ja la línia familiar, doncs al fogatge del 1553 apareix Pere Torra com a propietari (AA.DD, 1984). A finals del segle XVII se'n van a viure a Manresa com a ciutadans honrats i hi aixequen un gran casal a la plaça Valldaura. La proximitat a Manresa va fer que bona part de les terres del mas fossin durant aquest segle dedicades al pasturatge del bestiar de la ciutat cosa que devia proporcionar uns bons ingressos a la casa (AA.DD, 1984) . És en aquest segle- any 1635- quan construïda la capella de Sant Jaume al costat de la casa com a església privada, encara que no es possible esbrinar si amb anterioritat hi havia hagut o no alguna altra església. L'any 1773 s'emparenten, a fi d'unificar el patrimoni, amb els Argullol que posseïen cinc masos i eren senyors jurisdiccionals de la quadra de Mataporros a la Segarra. A mitjans del segle XVIII, el segon fill, el reverend Josep Torras de Bages, és beneficiat de la Seu de Manresa (COMAS, 1988). El segle XIX el cultiu de la vinya va donar grans beneficis a la casa que com a gran propietat de la zona tenia 54 rabassaires (AA.DD, 1984). La propietat de la casa s'ha mantingut dintre de la mateixa línia familiar fins a l'actualitat, encara que a principis del segle XX van perdre el cognom Argullol i van adquirir el de Gallifa per línia de successió paterna, (Magí Gallifa Argullol són els cognoms del pare de l'actual propietari).

Bibliografia

Arxiu Parroquial de Sant Joan de Vilatorrada. Llibre de censos y cosas a est tenor (187?-1716).
AA.DD.(1984), Recopilació de la història del municipi de Sant Joan de Vilatorrada. Sant Joan de Vilatorrada. BENET I CLARÀ A.(1985) Història de Manresa. Dels orígens al s.XI. Manresa. COMAS I CLOSAS F.(1988) Sant Joan de Vilatorrada. Història del Bages. Vol II. Ed. Parcir. Manresa. Pàgs.379-402.

